Organisatieonderdeel Korpsleiding
Behandeld door
Functie
Postadres Postbus 17107
2502 CC Den Haag
Bezoekadres Nieuwe Uitleg 1
2514 BP Den Haag.
Telefoon
E-mail
Ons kenmerk
Uw kenmerk
In afschrift aan -
Datum 1 april 2015
Bijlage(n) 0
Pagina 1

Ministerie van Veiligheid en Justitie
Postbus 20301
2500 EH Den Haag

Onderwerp Consultatieadvies Contourennota Modernisering Wetboek van Strafvordering

Excellentie,

Bij brief van 3 februari 2015 (kenmerk erzocht Uw voorganger mij advies uit te brengen op de Contourennota Modernisering Wetboek van Strafvordering. In deze brief bied ik U mijn advies aan. Ik hanteer daarbij de volgende opbouw: allereerst maak ik een aantal algemene opmerkingen over de betekenis van het Wetboek van Strafvordering en het belang van een gedegen moderniseringsproces. Vervolgens zal ik aangeven vanuit welke invalshoeken ik de voorstellen en voornemens uit de Contourennota heb bezien. Daarna ga ik in op de implementatie van een herzien Wetboek en geef ik een overkoepelende reactie op de Contourennota. In paragraaf 5 treft U mijn advies omtrent de voor de politie belangrijkste inhoudelijke voorstellen en voornemens. Mijn overige inhoudelijke opmerkingen heb ik opgenomen in een bijlage.

1. Inleiding

Het Wetboek van Strafvordering (hierna: het Wetboek) biedt de grondslag voor de inzet van vele bevoegdheden en vormt hiermee een van de belangrijkste formele kaders voor het politiewerk. Dit geldt zowel voor de veel voorkomende delicten als de diefstal van een fiets tot aan kapitale delicten en zware georganiseerde criminaliteit. Wijzigingen in het Wetboek werken dan ook direct door in een groot deel van de politieorganisatie. Het is daarom goed dat deze moderniseringsoperatie door Uw ministerie in intensieve samenspraak met (o.a.) de politie wordt voorbereid. Niet alleen door de vele overlegmomenten en expertsessies, maar ook door al in deze voorbereidende fase impactanalyses te laten uitvoeren. Ik waardeer deze werkwijze zeer en zal daaraan in het vervolgproces vanuit de politie blijven bijdragen.

Daarbij wil ik wel benadrukken dat, gelet op het fundamentele belang van het Wetboek voor de rechtsstaat, het noodzakelijk is een gedegen proces te doorlopen. Een omvangrijke wetgevingsoperatie als deze dient zorgvuldig en met waarborgen omgeven te zijn, zodat uiteindelijk een Wetboek tot stand wordt gebracht dat voldoende blijkt geeft van de normen en waarden van onze rechtsstaat. De komende periode zullen de voorstellen en voornemens uit de Contourennota worden vertaald in concrete wetsvoorstellen. Het beoordelen van de juridische en praktische merites van deze wetsvoorstellen, zeker in samenhang bezien, is complex en vergt tijd. Ik adviseer dan ook om de planning zodanig aan te passen dat alle partijen in staat worden gesteld een gedegen bijdrage te blijven leveren, zodat daadwerkelijk een evenwichtig en werkbaar nieuw Wetboek kan ontstaan.

Alhoewel de politie over het algemeen goed kan werken met het huidige Wetboek, deel ik Uw opvatting dat het huidige Wetboek aan modernisering toe is. Door de vele wijzigingen is het

wetboek op punten onoverzichtelijk geworden. Het is goed om de bepalingen met elkaar in samenhang te brengen en daarnaast het Wetboek in systematische zin bij de tijd te brengen, zodat toekomstige wijzigingen beter inpasbaar zullen zijn. Het codificeren van bestendige jurisprudentie in het wetboek zal bovendien leiden tot een betere kenbaarheid van dit belangrijke deel van ons recht voor burgers en beroepsbeoefenaars. De modernisering van het Wetboek zal darmee een bijdrage leveren aan de doelstellingen van het programma Versterking Prestaties Strafrechtketen (VPS).

2. Toetsingskader

Ik heb de Contourennota bezien vanuit de volgende invalshoeken:

Legitimiteit en effectiviteit van de opsporing
De politie heeft behoefte aan een juridisch kader dat het optreden van de politie legitimeert door dat optreden te omgeven met een evenwichtig stelsel van rechtswaarborgen. Het Wetboek dient daartoe behoorlijke en eerlijke procedures te bevatten zodat de beginselen van onze rechtstaat en de kwaliteit van de opsporing en vervolging niet in het geding komen. Tegelijkertijd moet het Wetboek een doelmatige en effectieve bestrijding van de criminaliteit mogelijk maken. Het Wetboek moet, tezamen met de overige wetgeving die de politie regardeert, de politie daarbij de mogelijkheden geven om aan haar maatschappelijke opdracht te voldoen. Er moet met andere woorden een balans zijn tussen de doelstellingen die de gezagen (Openbaar Ministerie en burgemeesters) formuleren en de wettelijke mogelijkheden die de politie ter beschikking staan om deze doelstellingen te realiseren.

Uitvoeringsconsequenties
Gelet op de grote betekenis van het Wetboek voor de politie, zullen wijzigingen (afhankelijk van aard en omvang) grote gevolgen kunnen hebben in de bedrijfsvoering van de politieorganisatie. Ik heb de Contourennota dan ook bezien vanuit de vraag wat de organisatorische gevolgen van de verschillende voorstellen zullen zijn. Omdat niet alle voorstellen al even concreet zijn aangeduid of uitgewerkt, zijn die gevolgen nog niet integraal te overzien. Belangrijke referentiepunten voor mij zullen in ieder geval zijn of de voorstellen bijdragen aan administratieve lastenverlichting en deregulering van het politiewerk.

In het vervolg van het wetgevingsproces zullen nadere impactanalyses worden uitgevoerd, waarvan de uitkomsten zullen worden opgenomen in mijn advies over de verschillende wetsvoorstellen. Reeds op voorhand kan worden gesteld dat de beoogde wijzigingen in het Wetboek voor alle partijen voldoende met elkaar in evenwicht dienen te zijn, bezien vanuit zowel een rechtsstatelijk referentiekader als ook vanuit de gevolgen voor de effectiviteit en efficiency van de opsporingspraktijk. Van belang is daarbij om de impact van de inhoudelijke voorstellen voor de bedrijfsvoering, capaciteit en middelen in volle omvang in beeld te brengen. Met instemming heb ik daarbij kennisgenomen van het uitgangspunt dat impactanalyses kunnen uitwijzen dat de incidentele en/of structurele kosten van bepaalde voorstellen, gelet op de in het geding zijnde belangen, van zodanig orde kunnen blijken te zijn dat aanpassing van de voorstellen geïndiceerd is.

3. Implementatie

Juist omdat het Wetboek in al het opsporingswerk een belangrijke rol speelt, zal de invoering van een herzien Wetboek een grote inspanning vragen. Systemen moeten worden aangepast en procedures gewijzigd. Naar verwachting zullen 50.000 opsporingsambtenaren moeten worden

bijgeschoold. Daarnaast kan het herziene Wetboek noodzaken tot heroriëntatie op bestaande rollen en taken binnen de politie, waardoor de implementatie ook het karakter van een organisatieverandering kan krijgen. Dit geldt bijvoorbeeld ten aanzien van het niveau en de wijze van invulling van de rol van hulpofficier van justitie.
De implementatie is, mede in relatie tot de overige veranderopgaven van de politie, een operatie van ongekende omvang die veel geld, tijd en capaciteit zal kosten. De exacte omvang van het benodigde budget, doorlooptijd en capaciteit zal duidelijk worden als de voornemens uit de Contourennota, na bespreking in het parlement, worden geconcretiseerd in wetteksten. Maar ondanks dit voorbehoud is reeds nu duidelijk dat de invoering van een volledig gemoderniseerd Wetboek een van de meest omvangrijke implementatieopdrachten uit de geschiedenis van de politie zal zijn. Tijdens de implementatieperiode, die mijns inziens ten minste vijf jaar zou moeten duren, zullen de operationele prestaties onder druk kunnen komen te staan. Een gedegen, ketenbrede implementatiestrategie met bijbehorende additionele begroting is daarom essentieel en randvoorwaardelijk, waarbij financiële dekking wordt geboden voor de incidentele implementatiekosten..

4. Algemene opmerkingen

In het vervolg van deze paragraaf zal ik allereerst een aantal algemene opmerkingen plaatsen, waarna ik in het vervolg van mijn brief op de inhoud van de Contourennota in zal gaan. Ik hecht er aan daarbij op te merken dat de Contourennota de voorgenomen wijziging van het Wetboek op hoofdlijnen schetst. Niet op alle thema's wordt in de nota al duidelijk richting gekozen of zicht geboden op concrete uitwerking. Mijn advies is daarom ook op hoofdlijnen geformuleerd. Na nadere uitwerking van de voorgenomen wijzigingen in wetsteksten zal ik meer specifiek en definitief kunnen adviseren.

Ondanks toenemende invloed van het Europese recht op het Nederlandse strafvorderlijk proces, besteedt de Contourennota weinig aandacht aan rechtsvergelijkend perspectief. In mijn visie is het waardevol in het verdere verloop van dit traject meer aandacht te besteden aan rechtsvergelijkend onderzoek waarbij, bijvoorbeeld ten aanzien van maatschappelijke fenomenen als digitalisering, wordt bezien op welke wijze in vergelijkbare Europese rechtstelsels vorm en inhoud wordt gegeven aan strafvorderlijke bepalingen.

Alhoewel reductie van administratieve lasten één van de doelen van de modernisering van het wetboek is, geeft de Contourennota hiervoor weinig aanknopingspunten. Op enkele onderdelen worden voorstellen gedaan die zullen leiden tot enige vermindering van bureaucratie (bijvoorbeeld een gecombineerd BOB-bevel), maar die "winst" wordt naar mijn verwachting meer dan teniet gedaan door andere voorstellen die juist tot meer administratieve lasten zullen leiden. Met name de voorgenomen normering van het proces-verbaal, de vrijwillige medewerking en het onderzoek aan in beslag genomen gegevensdragers leiden tot zorgen over toenemende bureaucratie. De tot nu toe in mijn opdracht door de Politieacademie en onderzoeksbureau Andersson Elffers Felix uitgevoerde impactanalyses bevestigen dat beeld.

De afgelopen decennia is het opsporingsproces steeds nader genormeerd. Alle hoofdpijlers van een opsporingsonderzoek (verdachtenverhoor, getuigenverhoor, tactisch onderzoek, forensisch/technisch onderzoek, digitaal onderzoek) worden daarbij betrokken. Vanaf november 2016 zal op basis van reeds aan de Tweede Kamer toegezonden wetgeving een raadsman het politieverhoor kunnen bijwonen en daaraan kunnen deelnemen.. In de huidige wetgevingsoperatie worden in de Contourennota daarnaast voorstellen gedaan rondom het normeren van het getuigenverhoor, de doorzoeking, de afname van sporen, het onderzoek aan het lichaam en het onderzoek aan in beslag genomen gegevensdragers. Per onderwerp beschouwd hebben de

voorstellen soms kleine, soms grote impact op de effectiviteit van dat onderdeel van het onderzoeksrepertoire, maar zeker alles bij elkaar genomen leeft bij mij een zorg dat de effectiviteit van de opsporing afneemt. Het proces van waarheidsvinding wordt hierdoor arbeidsintensiever. Dit zal, bij gelijkblijvende capaciteit, leiden tot de noodzaak om nog scherper te prioriteren welke delicten wel en niet in onderzoek genomen kunnen worden.

Veel van de meer recente wijzigingen van het huidige wetboek waren een reactie op nieuwe technologische ontwikkelingen. Deze ontwikkeling zal doorzetten en zich nog verder versnellen en verbreden. Het is belangrijk om daar in deze moderniseringsslag rekening mee te houden, om te voorkomen dat binnen afzienbare tijd het nieuwe wetboek wederom een onoverzichtelijk geheel wordt. Vanuit die optiek ontbreekt in de Contourennota een meer algemene beschouwing op technologische ontwikkelingen en de wijze waarop hiermee in de geschetste voornemens en voorstellen rekening is gehouden.

In de Contourennota worden voorstellen gedaan die weliswaar goed passen binnen de doelstellingen van deze modernisering, maar die tevens ongewenste neveneffecten met zich kunnen meebrengen. Dat speelt mijns inziens bijvoorbeeld bij het voorstel tot vereenvoudiging van de verdenkingsvoorwaarden. In beginsel merk ik op dat vereenvoudiging van dergelijke wetgeving mijn steun heeft, nu dit kan leiden tot een voor de praktijk hanteerbaarder wetboek. Zowel kwantitatief als kwalitatief onderzoek naar de gevolgen van deze vereenvoudiging toont echter aan dat hiermee de opsporing van een aantal specifieke en soms veel voorkomende delicten wordt belemmerd. Het behoeft geen betoog dat een vereenvoudiging in de wet niet mag leiden tot beperking van de effectiviteit van de opsporing. Ik zal hier in mijn reactie later nog op terugkomen.

Tot slot vraag ik Uw aandacht voor het volgende. In Uw aanbiedingsbrief schetst U de verhouding tussen de onderhavige modernisering van het Wetboek en andere, lopende of toekomstige wijzigingen in het huidige Wetboek. Naast de door U genoemde ontwikkelingen vanuit internationale verplichtingen en het lopende wetgevingsprogramma verzoek ik U ook ruimte te blijven bieden voor het oplossen van (toekomstige) juridische knelpunten uit de opsporingspraktijk, waarvoor op korte termijn een wettelijke voorziening moet worden getroffen. Het is ongewenst om zulke wetgeving uit te stellen tot aan het moment waarop de modernisering zal zijn gerealiseerd.

5. Inhoudelijk advies op hoofdpunten

<u>De getuige</u>
In het dagelijkse politiewerk neemt in de relatie tot burgers, bedrijven en instellingen de rol van de getuige in het strafproces een afzonderlijke positie in. Het codificeren van bestaande algemene rechtsregels die zich sinds de totstandkoming van het huidige wetboek in de rechtspraak en (politie)praktijk rondom de getuige hebben gevormd, is daarom een begrijpelijke ontwikkeling. Wel dient er voor te worden gewaakt dat in de wet of andere regelgeving niet te veel regels worden vastgelegd die ingrijpen op de exacte wijze waarop de opsporingsambtenaar vanuit zijn professionaliteit telkens zijn taak uitoefent ('het hoe'). Tegelijkertijd dient de wet helderheid te bieden over wat de burger van de politie kan verwachten indien hij benaderd wordt als getuige, al dan niet in de positie van slachtoffer van het strafbaar feit. Ik zie de concrete voorstellen op dit punt met belangstelling tegemoet, en vraag op voorhand aandacht voor twee aspecten. Ten eerste het gegeven dat in de politiefase een grote diversiteit in getuigen is aan te brengen (de politie hoort jaarlijks ruim 200.000 getuigen van getuigen in een huis-aan-huis buurtonderzoek tot het horen van (potentiële) kroongetuigen of geplande verhoren van een verschoningsgerechtigde). De voorgenomen regelingen, bijvoorbeeld rondom auditieve of audiovisuele registratie, dienen rekening te houden met deze diversiteit. Ten tweede het feit dat het getuigenverhoor in de politiefase veelal een ander karakter heeft dan in latere fases van een onderzoek. Vaak is bij het

POLITIE

eerste getuigenverhoor nog niet duidelijk óf de getuige zinvolle informatie heeft, terwijl dat in latere fases veelal wel duidelijk is. Het doel van getuigenverhoor in de politiefase is veelal niet alleen bewijsgaring, maar mede het verkrijgen van aanwijzingen die het opsporingsonderzoek richting kunnen geven.

De politie is voorstander van het codificeren van de bestaande erkende politiepraktijk dat niet alleen de rechter maar ook de opsporingsambtenaar de algemene bevoegdheid heeft om de identiteit van de getuige vast te stellen (analoog aan de Wet identiteitsvaststelling verdachten, veroordeelden en getuigen). Dit is zowel van belang bij het politieverhoor, maar ook als de politieambtenaar bijv. op straat bij een incident met een groot aantal getuigen te maken heeft, waar de kans dreigt dat getuigen gaan weglopen.

De Contourennota bevat ten aanzien van getuigen geen voornemens om de privacy en anonimiteit van getuigen beter te beschermen, terwijl juist de zorg over het bekend worden van de identiteit een drempel kan zijn om te getuigen. In 2010 is door Uw voorganger aan de Tweede Kamer reeds de toezegging gedaan dat de wettelijke mogelijkheden om de identiteit van het slachtoffer af te schermen beter worden benut, waarop nadien vanuit het College van Procureurs-Generaal de *Handleiding (deels) opnemen anonieme aangifte / verklaring* is opgesteld. Ik geef U in overweging de privacyaspecten van burgers in de rol van getuige of slachtoffer, gelet op de risico's voor represailles, nader te analyseren en daarvoor een meer samenhangende wettelijke regeling te ontwerpen.

In de Contourennota wordt voorgesteld de verschijningsplicht voor getuigen te beperken tot het verhoor door de rechter(-commissaris). Een dergelijke verschijningsplicht zou ook passend kunnen zijn in de fase van het politieonderzoek, maar hieraan zijn mogelijk ook bezwaren verbonden. Verdere beschouwingen, waaraan ik graag een bijdrage lever, zijn op dit punt gewenst.

<u>Het verschoningsrecht</u>
De nota bevat beperkt voorstellen rondom het verschoningsrecht van professionele verschoningsgerechtigden. De politie hecht eraan aan te geven dat het verschoningsrecht een rechtstatelijk principe is waaraan groot gewicht moet worden toegekend, waarbij tevens nadrukkelijk wordt opgemerkt dat het niet in de bedoeling ligt aan de uitgangspunten hiervan afbreuk te doen.

Met de thans op dit punt in de Contourennota opgenomen voorstellen wordt mijns inziens echter geen recht gedaan aan het thans door de politie ervaren spanningsveld tussen enerzijds de geheimhoudingsplicht (en het daarmee samenhangende verschoningsrecht) en anderzijds het belang van een voortvarende opsporing en vervolging.

Het verschoningsrecht is een logische, noodzakelijke en wenselijke juridische pendant van de vrije toegang tot advocaten, notarissen, geestelijken en medici. Tegelijkertijd constateer ik dat het inroepen van het verschoningsrecht in de praktijk tot onwenselijke situaties leidt. Medici roepen hun verschoningsrecht soms in ondanks het feit dat de patiënt in kwestie toestemming voor gegevensverstrekking heeft gegeven. Ambulancepersoneel weigert als getuige te verklaren over wat zij op een plaats delict aantroffen, ondanks het feit dat de gestelde vragen niet gaan over de medische hulpverlening aan het slachtoffer. In onderzoeken rondom financiële en georganiseerde criminaliteit ziet de politie daarnaast dat het verschoningsrecht kan bijdragen aan het (soms opzettelijk) frustreren van het strafrechtelijk onderzoek

Het enkel codificeren van de bestaande jurisprudentie, zoals voorgesteld in de Contourennota, zal niet bijdragen aan het voorkomen van oneigenlijke gebruik van het verschoningsrecht en doet geen recht aan de ernst en urgentie van de in de praktijk ervaren problemen. Daarom is het gewenst bij of krachtens de wet meer duidelijkheid te geven welke criteria gelden om een beroep te kunnen

POLITIE

doen op het verschoningsrecht. Dit kan naar mijn mening geschieden zonder hiermee te treden in de discussie omtrent de reikwijdte van de geheimhoudingsplicht. Een andere, aanvullende maatregel is om een beoordeling van de juistheid van beroep op het verschoningsrecht in een concreet geval mogelijk te maken via een snellere, maar met voldoende rechtswaarborgen omgeven procedure. Ik denk daarbij aan het versterken van de rol van de rechter-commissaris op dit punt.

Gezien vorenstaande wil er bij U op aandringen in het kader van de modernisering van het Wetboek een wettelijk regeling op te stellen met daarin een meer ingrijpende verbetering van de regeling van het verschoningsrecht.

<u>Algemene uitgangspunten voorbereidend onderzoek</u>
Ik deel de geformuleerde uitgangspunten voor de herstructurering van het voorbereidend onderzoek. Het uitgangspunt dat naarmate de uitoefening van een bevoegdheid ingrijpender is, er zwaarder toepassingscriteria gelden, is een algemeen aanvaard beginsel. De modernisering van het Wetboek biedt de mogelijkheid om alle bevoegdheden in onderlinge verhouding te beoordelen op hun ingrijpendheid. Van belang daarbij is een uniform en zo objectief mogelijk wegingskader te hanteren. Daarbij zijn in ieder geval van belang de aard van het te beschermen belang (lichamelijke integriteit, persoonlijke levenssfeer, bewegingsvrijheid etc.), de aard, duur en kenbaarheid van de inbreuk, en de status (verdachte, veroordeelde, derde) van de betrokken persoon. Ik adviseer u dit wegingskader in de Contourennota te verwoorden.

<u>Vereenvoudiging van verdenkingsvoorwaarden</u>
De Contourennota stelt een sterke vereenvoudiging van het huidige stelsel van verdenkingsvoorwaarden in het vooruitzicht. Op zichzelf is de politie voorstander van vereenvoudiging van wettelijke voorschriften. Daarbij geldt evenwel de voorwaarde dat een dergelijke vereenvoudiging niet mag leiden tot het vervallen van huidige opsporingsbevoegdheden. Een eerste analyse van de voorstellen op dit punt heeft uitgewezen dat hiervan echter in bepaalde mate wel sprake zal zijn. Met name de mogelijkheden tot opsporing van de delicten die momenteel zijn genoemd in art. 67, eerste lid onder b en c zullen beperkt worden. Dat betreft onder meer bedreiging, eenvoudige mishandeling, verduistering, grooming, stalking.
Zonder thans te willen streven naar volledigheid breng ik graag enkele voorbeelden onder Uw aandacht van de effecten van de gewijzigde verdenkingsvoorwaarden. Allereerst zou dit betekenen dat het in de toekomst niet meer mogelijk zou zijn telecommunicatie op te nemen in gevallen van bijv. (grootschalige) verduistering (art. 321 WvSr), computervredebreuk (art. 138ab WvSr) of grooming (art. 248e WvSr)[1]. Daarnaast brengt de voorgestelde wijziging een forse reductie met zich mee van gevallen waarin de Wet DNA-onderzoek bij veroordeelden kan worden toegepast. Tot slot wijs ik U op de inperking van de mogelijkheid om identificerende gegevens (ex huidig art. 126na en 126nc WvSv) op te vragen bij delicten als misbruik van een alarmnummer (art. 142 lid 2 WvSr) en verlaten plaats ongeval (art. 7 WVW).
De voorgestelde vereenvoudiging leidt er ook toe dat bij bepaalde strafbare feiten bevoegdheden toegepast kunnen gaan worden waar dat thans niet mogelijk is. Dat maakt het hierboven aangehaalde wegvallen van bevoegdheden daarmee echter niet aanvaardbaar. Het gaat er mijns inziens niet om dat verlagingen en verhogingen met elkaar in evenwicht dienen te zijn Het verlies van bevoegdheden bij een bepaald delict kan immers niet worden "gecompenseerd" met een toename van bevoegdheden bij een ander delict.

[1] Ik merk daarbij op dat artt. 248d en 248e WvSr pas zeer recent (2010) in art. 67 Sv zijn opgenomen, mede tegen de achtergrond dat hierdoor extra bevoegdheden beschikbaar zouden komen. Deze extra bevoegdheden (bijv. DNA-afname bij veroordeelden) zullen door het huidige voorstel inzake verdenkingsvoorwaarden niet langer ter beschikking staan bij dit type delicten.

POLITIE

Ik ondersteun het door U op dit punt bij het WODC uitgezette verdiepend dossieronderzoek naar de effecten van deze wijziging van harte en adviseer U dringend om binnen het vereenvoudigde stelsel van verdenkingsvoorwaarden waar nodig uitzonderingen te formuleren om te waarborgen dat er geen opsporingsmogelijkheden verloren gaan. Een denkbare constructie zou ook kunnen zijn om een algemene bepaling op te nemen, op basis waarvan een hogere autoriteit toestemming kan geven om in een concreet geval opsporingsbevoegdheden toe te passen uit een hogere categorie verdenkingsvoorwaarden, indien dit gelet op de omstandigheden van het geval naar het oordeel van die hogere autoriteit proportioneel en subsidiair is.
Ik wil u vragen om in de uitwerking van de voorstellen naar concrete wetsvoorstellen aandacht te besteden aan een mogelijk alternatieve en meer flexibele systematiek van verdenkingsvoorwaarden, zonder daarbij aan de gewenste vereenvoudiging afbreuk te doen.

De Contourennota schetst twee alternatieven voor de vertaling van het voorgenomen stelsel van verdenkingsvoorwaarden naar de toepassing van de inverzekeringstelling. Ik verzoek u beide opties nader te onderzoeken op hun effecten op de effectiviteit van de opsporing, de belangen van slachtoffers en de werklast in de keten en waar nodig andere alternatieven te overwegen.

<u>Verbaliseringsplicht</u>
In de Contourennota wordt aangegeven dat, onder de algemene bepalingen betreffende het voorbereidend onderzoek, ook de bepalingen over de verbaliseringsplicht worden opgenomen.
Daarbij wordt opgemerkt dat het normeren van de verbaliseringsplicht bij Algemene Maatregel van Bestuur kan bijdragen aan de – ook in het overkoepelende programma VPS noodzakelijk geachte – verbetering van de kwaliteit van processen-verbaal. Ik vraag daarbij Uw aandacht voor het volgende.
Voor een deel erken ik dat op het vlak van de kwaliteit van processen-verbaal verbetering nodig is. Een slagvaardige en doeltreffende strafrechtketen vereist dat de kwaliteit aan het begin van de strafrechtketen wordt verbeterd. Om die reden hebben politie en OM, met inachtneming van ieders verantwoordelijkheid, vorig jaar het initiatief genomen om naast bestaande trajecten ook *gezamenlijk* de kwaliteit van opsporing van veelvoorkomende criminaliteit te verbeteren.
Nadrukkelijk onderdeel van dit initiatief is het verbeteren van de kwaliteit van het proces-verbaal, onder andere door het opstellen van kwaliteitseisen voor het p-v. Deze kwaliteitseisen moeten eenduidig zijn, en gebaseerd zijn op de informatiebehoefte van de rechterlijke macht. Het benoemen van deze eisen is een verantwoordelijkheid van de keten zelf.
Tevens wordt zowel op eenheidsniveau als op landelijk niveau een gezamenlijk "Bureau Ketensamenwerking Politie-OM" ingericht waarbij wordt gestuurd op de producten, processen en opleiding van personen die raken aan kwaliteitsverbetering.
De politie is van mening dat zij zelf verantwoordelijk is voor een kwaliteits- en eindtoets ten aanzien van de kwalitatieve eisen aan het proces-verbaal. Een wettelijke verankering van kwaliteitseisen behoort in de visie van de politie dan ook niet thuis in het Wetboek en zou in beginsel moeten worden overgelaten aan beleidsmatige verbeterinitiatieven. Indachtig het reeds op dit punt ingezette verbetertraject verzoek ik u af te zien van het opstellen van een Algemene Maatregel van Bestuur op dit punt.
Wellicht ten overvloede wijs ik U er tot slot op dat een dergelijke wettelijke normering mogelijk ook ongewenste neveneffecten met zich mee zal brengen. Niet alleen denk ik daarbij aan een toename van de administratieve lasten, maar tevens beperkt stringente normering op dit punt de in de praktijk noodzakelijke flexibiliteit van verbalisering en brengt dit onnodige risico's van vormverzuim met zich mee.

<u>Bevoegdheden betreffende voorwerpen en gegevens</u>

Algemene opmerkingen
De politie acht het van groot belang de bevoegdheden op het gebied van gegevensvergaring goed en toekomstvast te regelen. Dit omdat in de maatschappij - en daarmee ook binnen de criminaliteit - sprake is van snelle digitalisering. De digitalisering van de samenleving heeft geleid tot nieuwe

vormen van criminaliteit, zoals computercriminaliteit tegen ICT-systemen van de vitale infrastructuur. Daarnaast krijgen veel traditionele vormen van criminaliteit een digitale variant en worden deze nu ook via internet en social media gepleegd. Daarnaast kent het merendeel van de 'klassieke criminaliteit' inmiddels een digitale component (bijv. vanwege het aantreffen van digitale gegevensdragers, of door het opnemen van internetverkeer). Tot slot zullen naar verwachting gegevens in de nabije toekomst voornamelijk 'in the cloud' worden opgeslagen, waardoor dit een vast onderdeel zal vormen van het opsporingsonderzoek.

Ook in de private sector is een verhoogde mate van digitalisering zichtbaar: bewakingscamera's, onbemande vliegtuigen met camera of infraroodsensor, sensoren in auto's (om automatisch in te parkeren of te rijden zonder chauffeur), apparatuur die allerlei lichaamswaarden meet, sensoren in kleding etc. De ontwikkelingen betekenen ook iets voor de politie en haar mogelijkheden om huidige en toekomstige criminaliteit effectief en voortvarend op te sporen en te bestrijden. Ik hecht grote waarde aan een toekomstbestendig ingericht Wetboek, maar zie daarbij in de huidige voorstellen ten aanzien van gegevensvergaring onvoldoende terug van de hiervoor benoemde ontwikkelingen.

Onderzoek aan in beslag genomen gegevensdragers
U bent voornemens een nadere wettelijke normering op te stellen van het onderzoek aan in beslag genomen elektronische gegevensdragers. Ik kijk met zorg naar die ontwikkeling, omdat dit naar mijn verwachting grote gevolgen zal hebben voor de effectiviteit van de opsporing en bovendien een zodanige weerslag zal hebben op de administratieve lasten voor de opsporingsambtenaar en officier van justitie, dat getwijfeld kan worden aan de uitvoerbaarheid van de voorgestelde normering.

Allereerst signaleer ik het risico dat in het recht een discrepantie ontstaat tussen de rechtsbescherming die van kracht is voor analoge goederen en de rechtsbescherming die van kracht is voor digitale goederen. Het is naar mijn oordeel niet goed verklaarbaar waarom papieren administratie die tijdens een doorzoeking in beslag wordt genomen een lagere rechtsbescherming zou hebben dan administratie die is opgeslagen op een digitale gegevensdrager. Het feit dat op een gegevensdrager zeer grote hoeveelheden data kunnen worden opgeslagen is daarin wat mij betreft niet redengevend, nu voor wat betreft het juridisch kader een dergelijk onderscheid naar de omvang van de in beslag genomen goederen in een analoge situatie ook niet aanwezig is.

Indien de bevoegdheid tot verrichten van onderzoek aan een digitale gegevensdrager afhankelijk wordt van het bevel of de machtiging van een hogere autoriteit, kan bovendien de vraag gesteld worden op basis waarvan en op welke wijze deze hogere autoriteit zijn toetsing dient uit te voeren. Immers, op dat moment kan nog niet nader geduid kan worden welk type informatie op de gegevensdrager (mogelijk) aanwezig is en daarmee welk onderzoeksbelang gediend is met het nadere onderzoek.

Ten derde voer ik aan dat bij onderzoek aan een in beslag genomen gegevensdrager ook thans de reguliere regels van proportionaliteit en subsidiariteit van toepassing zijn. Dit betekent dat door de politie niet meer gegevens mogen worden bekeken dan voor het betreffende opsporingsonderzoek noodzakelijk is. Indien op de betreffende gegevensdragers grote hoeveelheden (enkel) persoonlijke gegevens zijn opgenomen wordt dit om die reden dan ook van dit onderzoek uitgesloten. Dit vertrouwen in de opsporing zou ook tot uiting moeten komen in het Wetboek. De capaciteit staat het daarbij overigens ook niet toe in een opsporingsonderzoek aan dit type gegevens aandacht te besteden.

Daarenboven rijzen bij mij vragen omtrent de mogelijkheden tot afbakening van de situatie waarop de nieuwe wettelijke normering van toepassing is. Alhoewel Uw voornemens op dit punt nog nader uitgewerkt zullen worden bij het opstellen van de wettelijke regeling, rijst reeds nu bij mij de vraag

hoe - met behoud van technologieonafhankelijke wetgeving – een wettelijk onderscheid kan worden aangebracht tussen enerzijds een smart phone en usb-stick en anderzijds slimme koelkasten, wasmachines en navigatiesystemen. Alle zijn immers digitale gegevensdragers, maar qua potentiële inbreuk op de persoonlijke levenssfeer zijn deze voorwerpen wat mij betreft onvergelijkbaar. Op dit punt ongeclausuleerde wettelijke normering brengt, zeker in een meer en meer digitaliserende maatschappij, grote effectiviteitsrisico's met zich mee. Gezien het enorme aantal digitale gegevensdragers, behoeft het naar mijn mening geen betoog dat vanwege de administratieve processen die gepaard gaan met het verkrijgen van toestemming tot onderzoek de administratieve lasten voor de opsporingsambtenaar fors zullen toenemen.

Tot slot merk ik ten aanzien van dit punt op dat onderzoek aan digitale gegevensdragers en het vastleggen van de daarop aanwezige informatie – gezien de vluchtigheid van informatie die op de gegevensdrager is opgenomen en, aldus, gezien het risico van informatieverlies – gelijktijdig of kort na inbeslagname dient plaats te kunnen vinden. Indien toch wordt besloten tot nadere normering van dit onderzoek, vraag ik U bij uitwerking van die wettelijke regeling hieraan aandacht te besteden.

Vorderen van gegevens
De Contourennota schetst een aantal voornemens om de bevoegdheden voor het vorderen van gegevens te vereenvoudigen. De bevoegdheden rondom het vorderen gegevens zijn voor de opsporing van groot belang en dit belang zal alleen maar toenemen naarmate de analoge en digitale wereld meer met elkaar verweven raken.

Ik heb met instemming kennisgenomen van het voornemen om telecomgegevens te integreren in de algemene vorderingsbevoegdheid. Het huidig wettelijk systeem is op dit punt complex en daardoor in de praktijk lastig toepasbaar.
Het beperken van de reikwijdte van de vorderingsbevoegdheden tot zakelijke gegevens roept de vraag op wat dit betekent voor het vorderen van privégegevens. Het opheffen van dit onderscheid biedt de mogelijkheid om een burger ten aanzien van privégegevens om vrijwillige medewerking te verzoeken. Dit komt mij wenselijk voor. Onduidelijk is echter welke bevoegdheden resteren indien deze vrijwillige medewerking niet wordt verleend en op dat punt geen vorderingsbevoegdheid in de wet is opgenomen. Bovendien kan het maken van een onderscheid tussen zakelijke en privégegevens tot nieuwe afbakenings- en definitievraagstukken leiden.
Het laten vervallen van het onderscheid tussen identificerende, overige en gevoelige gegevens kan een welkome vereenvoudiging zijn, mits dit niet leidt tot verzwaring van de toepassingsvoorwaarden van de vorderingsbevoegdheden (waardoor bijv. de autoriteit ten aanzien van het vorderen van identificerende gegevens op een hoger niveau dan thans het geval is zou worden belegd).
Tot slot merkt U op dat U zich beraadt op het thans geldende uitgangspunt dat opsporingsambtenaren in beginsel niet mogen verzoeken om vrijwillige verstrekking van gegevens. Ik ondersteun die beweging van harte. Het huidige gesloten stelsel omtrent het vorderen van gegevens brengt forse administratieve lasten met zich mee. Dit terwijl in veel gevallen de betreffende gevorderde partij bereid is om - desgevraagd - de betreffende gegevens vrijwillig aan de opsporingsambtenaar te verstrekken. Het huidige gesloten stelsel brengt bovendien vanuit mijn perspectief bezien het nadeel met zich mee dat thans een ingrijpender middel in moet worden gezet en dat het hierbij bovendien niet goed mogelijk is om een verzoek tot medewerking te richten aan een grotere groep. Ik kijk dan ook met interesse uit naar Uw voorstellen in dezen.

Heimelijke bevoegdheden
De door U voorgestelde nieuwe indeling, hernummering en formulering van de heimelijke bevoegdheden verhogen de toegankelijkheid en overzichtelijkheid van het nieuwe Wetboek. Gelijktijdig wordt de term 'bijzondere opsporingsbevoegdheden' losgelaten en in het opschrift vervangen door 'heimelijke bevoegdheden'. Men dient hierbij in ogenschouw te nemen dat

POLITIE

plaatsing van bepaalde bevoegdheden onder een titel zou kunnen suggereren dat aldaar opgenomen bepalingen worden begrensd en/of beperkt door de indeling maar ook de benaming van de titel. Ook zullen partijen in de rechtspraktijk er toe geneigd zijn om een dergelijke indeling en/of benaming van het wetboek uit te leggen als een limitatieve opsomming van bevoegdheden. Dit terwijl toch ook in andere delen van het Wetboek bevoegdheden zijn opgenomen die heimelijk worden toegepast, denk hierbij bijvoorbeeld aan heimelijke DNA-afname. Het effect van deze ogenschijnlijk enkel taalkundige wijziging valt vooralsnog niet te onderschatten en zou een significante wijziging van de huidige stand en de ontwikkeling van het recht kunnen betekenen. De benaming van de nieuwe titel, "Heimelijke bevoegdheden" geeft daarom aanleiding tot een nadere overweging. Mogelijk is "aanvullende bevoegdheden" of "aanvullende heimelijke bevoegdheden" een te accepteren suggestie. Anderszins zou in de Memorie van Toelichting expliciet toegelicht kunnen worden wat de beoogde (en dus ook niet beoogde) effecten zijn van deze nieuwe term.

Administratieve lasten inzake heimelijke bevoegdheden
In de Contourennota geeft U aan met de nieuwe wettelijke regeling een oplossing te willen bieden voor de grote administratieve lasten die in de praktijk bij de uitvoering van de BOB-regeling worden gevoeld. Ik waardeer Uw aandacht hiervoor en deel Uw verwachting dat de door u voorgestelde wijzigingen een reductie van de administratieve lasten met zich mee zullen brengen. Echter, de impactanalyses die ik op de voorgestelde regeling reeds heb laten uitvoeren laten zien dat naar verwachting deze wijzigingen slechts een beperkte lastenverlichting voor de opsporingsambtenaar met zich mee zullen brengen (maximaal 5 fte voor alle in het huidige voorstel beoogde wijzigingen in deze titel). Om die reden zijn de conclusies van het door U aangehaalde rapport '*Administratieve lastendruk bij opsporing Zware en Georganiseerde Criminaliteit. Een nulmeting*' nog immer van kracht.

Inhoudelijke wijzigingen
Uw voornemen om een wettelijke mogelijkheid te creëren waarbij door middel van één bevel uitvoering kan worden gegeven aan verschillende heimelijke bevoegdheden jegens een persoon kan ik steunen. Ook het creëren van een koppeling tussen het opnemen van communicatie en het (kortweg) gelijktijdig verstrekken van verkeersgegevens komt mij wenselijk voor. Met inachtneming van het hierboven reeds vermelde over de omvang van de administratieve lastenverlichting, gaan beide voorstellen bijdragen aan een reductie hiervan.

Nieuwe bevoegdheden
U wilt de komende periode bezien en beoordelen of de reeds bij U bekende wensen voor nieuwe heimelijke bevoegdheden noodzakelijk zijn en aanleiding geven om geheel of gedeeltelijk in de regeling van de heimelijke bevoegdheden te worden opgenomen. Graag breng ik ten aanzien van de door U in de Contourennota genoemde bevoegdheden het volgende onder Uw aandacht.

Stealth sms en IMSI-catcher
Alhoewel in recente jurisprudentie van de Hoge Raad is bepaald dat de inzet van stille sms en de IMSI-catcher ter lokalisering slechts een beperkte inbreuk vormt op grondrechten van de verdachte (en aldus kan worden gebaseerd op art. 3 Politiewet 2012), komt het de politie wenselijk voor hiervoor toch een uitdrukkelijke wettelijke basis te creëren. Dit hangt samen met het casuïstisch karakter van rechtspraak waardoor thans onduidelijk is waar het omslagpunt is waarbij de voortdurende toepassing van deze middelen leidt tot een verdergaande privacyinbreuk, die niet wordt gedekt door art. 3 Politiewet 2012.
Ik hecht er overigens belang aan hierbij te benadrukken dat ik in zijn algemeenheid wil waken voor devaluatie van dit algemene taakstellende artikel, maar in dit specifieke geval wel aanleiding zie tot het creëren van een afzonderlijke wettelijke bepaling.

Termijnen / tijdslot
In de huidige wettelijke regeling worden ten aanzien van de toepassing van de (heimelijke) bevoegdheden bepaalde maximale termijnen vastgesteld. In het algemeen zijn dat termijnen die direct bij het afgeven van het bevel beginnen te lopen. Deze werkwijze levert frictie op met betrekking tot de praktische toepassing en inzet van deze bevoegdheden,omdat onvoldoende rekening wordt gehouden met de tijd die de voorbereiding van de inzet van een heimelijke bevoegdheid eist. Dit gaat met name op bij de toepassing van de bevoegdheid tot opnemen van vertrouwelijke communicatie.
Opgemerkt wordt hierbij dat enkel de voorbereiding van de inzet van een heimelijke bevoegdheid zelden tot nooit een inbreuk op de persoonlijke levenssfeer van de verdachte oplevert. Het door wet beoogde beschermd belang is op dat moment dan ook niet in het geding. Aan de bezwaren die kleven aan de huidige praktijk zou volledig tegemoet kunnen komen door het aanbrengen van een zogenaamde 'knip' in de fasen van enerzijds voorbereiding en afronding voor de toepassing van de bevoegdheden en anderzijds de fase voor de daadwerkelijke inzet van de bevoegdheid. Ik wil U vragen dit te betrekken bij de nadere uitwerking van de wettelijke regeling ten aanzien van het thema heimelijke bevoegdheden.

Audiovisuele registratie van verhoren minderjarigen
Ten aanzien van het audiovisueel registreren van het verhoor van de minderjarige verdachte merk ik het volgende op. Het auditief of audiovisueel registeren van verhoren van minderjarige verdachten, getuigen en aangevers gebeurt op grond van de door U genoemde Aanwijzing momenteel reeds in bepaalde gevallen. Een uitbreiding van de reikwijdte hiervan heeft niet alleen forse bedrijfsvoeringsconsequenties, maar belangrijker, kan ook nadelig zijn voor de minderjarige verdachte zelf. Vooral bij kleinere vergrijpen kan audiovisuele registratie, met de daarmee gepaard gaande extra wachttijd en vervoersbewegingen, leiden tot een onevenredige belasting van de minderjarige in relatie tot de zwaarte van het feit. Dit pleit voor een goede differentiatie naar zwaarte van het feit, waarbij alleen bij de zwaardere feiten audiovisuele registratie uitgangspunt is. Ik verzoek U bij de besprekingen over de voorgestelde Europese richtlijn 2013/0408 aan te dringen op voldoende ruimte voor een dergelijke differentiatie.

Mocht U voornemens zijn een dergelijke regeling omtrent audiovisuele registratie op gelijke wijze ook van kracht te laten zijn voor minderjarige getuigen, wil ik reeds nu Uw aandacht vragen voor het feit dat het werkproces omtrent getuigen binnen de politie een dusdanig andere inrichting en verloop kent in vergelijking met het verdachtenproces dat op voorhand gesteld kan worden dat een dergelijke wettelijke regeling nagenoeg onuitvoerbaar zal zijn.

Toezicht op strafvorderlijk overheidsoptreden
Primair stel ik mij op het standpunt dat vraagstukken omtrent het samenstel van rechterlijk, intern en extern toezicht geen plek dienen te krijgen in een Wetboek van Strafvordering en om die reden niet thuishoren in dit traject inzake de modernisering van dit Wetboek. Subsidiair, vraag ik aandacht voor het volgende. Ik ben met U van mening dat het waken voor de handhaving en uitvoering van wettelijke voorschriften primair behoort te liggen bij de verschillende organisaties in de strafrechtsketen. De politie is een professionele en betrouwbare organisatie en is goed in staat om intern toezicht uit te voeren. Daarnaast zijn ten aanzien van de politie reeds diverse vormen van extern toezicht ingericht. Bovendien staat de politie in iedere opsporingsonderzoek onder gezag (en daarmee toezicht) van het Openbaar Ministerie en geeft de strafrechter uiteindelijk ook een oordeel over de kwaliteit van het uitgevoerde opsporingsonderzoek.
Dit samenstel van intern, extern en rechterlijk toezicht, ook die met betrekking op de samenwerking tussen de verschillende organisaties in de strafrechtketen, is voldoende en behoeft naar mijn mening geen uitbreiding. Bovendien roept het creëren van aanvullend toezicht op de strafrechtsketen de vraag op wat dit betekent voor de ministeriele verantwoordelijkheid.

POLITIE

Positie van de opsporingsambtenaren

De nota schetst in paragraaf 3.5 naar mijn mening een te eenzijdig en daarmee te positief beeld van de effecten van uw voorgestelde wijzigingen voor de opsporing. Om een juist beeld te geven van het totaal aan voorstellen, adviseer ik ook de voorstellen te vermelden waarbij mogelijk nieuwe administratieve lasten zullen ontstaan, zoals bij de normering van het proces-verbaal en het onderzoek aan in beslag genomen gegevensdragers. Daarnaast hebben enkele voorgenomen wijzigingen – bijvoorbeeld door verzwaring van de bevoegde autoriteit of wijziging van verdenkingsvoorwaarden – consequenties voor de effectiviteit en de efficiency van de opsporing.

De politie blijft graag een actieve bijdrage leveren in de verdere uitwerking van de Contourennota naar wetsvoorstellen, zodat een legitimerend en goed werkbaar nieuw Wetboek tot stand kan komen.

Hoogachtend

POLITIE

Bijlage

Boek 1: Algemene bepalingen en institutioneel kader

Algemene bepalingen
Met instemming heb ik kennis genomen van Uw voornemen om geen fundamentele wijzigingen aan te brengen in de positie van het Openbaar Ministerie ten opzichte van de opsporingsdiensten. Het huidige kader op dit punt is, zeker sinds de wijziging van art. 132a WvSv in 2006, voldoende helder: de officier van justitie heeft het gezag over het opsporingsonderzoek. Zoals in de Memorie van Toelichting bij genoemde wijziging is aangegeven, betekent dit – anders dan in de Contourennota staat vermeld - niet dat de officier altijd ook daadwerkelijk de leider van een opsporingsonderzoek is. Ik hecht waarde aan het behoud van een heldere rol- en taakverdeling in dezen waarbij politie en Openbaar Ministerie in gezamenlijkheid, maar met betrokken distantie kunnen opereren. Ik adviseer U de Contourennota op dit punt meer eenduidig te formuleren.

Boek 2: Het voorbereidend onderzoek

Vrijwillige medewerking
Voor wat betreft de vrijwillige medewerking wordt in de Contourennota aangegeven dat in de nieuwe wettelijke regeling van het voorbereidend onderzoek het uitgangspunt blijft dat vrijwillige medewerking door burgers aan opsporing mogelijk is. De politie kan zich achter dit uitgangspunt scharen gezien de maatschappelijke verantwoordelijkheid van burgers om in bepaalde mate bij te dragen aan de waarheidsvinding in strafzaken. Een zekere normering bij de meest ingrijpende bevoegdheden is voorstelbaar om te verzekeren dat een aan de politie gegeven toestemming niet later in het proces kan worden herroepen of in twijfel kan worden getrokken.

Strafrechtelijk financieel onderzoek
In de Contourennota geeft U aan het Strafrechtelijk Financieel Onderzoek (hierna: SFO) niet meer als afzonderlijk onderzoekskader te willen handhaven, waarbij wordt verzekerd dat de bevoegdheden die in dat kader kunnen worden uitgeoefend in de nieuwe regeling onder dezelfde voorwaarden en reikwijdte beschikbaar blijven. Alhoewel thans nog onbekend is hoe dit nieuwe onderzoekskader zal worden vormgegeven, hecht de politie er inderdaad groot belang aan dat de huidige bevoegdheden (zoals bijv. die van art. 126 lid 3 en art. 126a lid 1 WvSv) gehandhaafd blijven.
Daarnaast wordt opgemerkt dat thans niet helder is wat het loslaten van het afzonderlijke kader in de fase van het voorbereidend onderzoek betekent in relatie tot de termijnen van behandeling door de rechtbank.

Ook de bevoegdheden van het Strafrechtelijk Executieonderzoek (ex artikel 577ba WvSv e.v.) dienen in dit verband gehandhaafd te worden en naar mijn mening zelfs uitgebreid te worden. Voor een adequate en efficiënte wijze van financieel onderzoek naar de omvang en de locatie van het vermogen van de veroordeelde worden in de praktijk node de bevoegdheden tot doorzoeking en inbeslagname (van bijv. gegevensdragers, teneinde hieraan nader onderzoek te verrichten) gemist. Ook kan de opsporingsambtenaar niet zelfstandig beslag leggen op voorwerpen, maar kan deze de situatie slechts bevriezen in afwachting van de komst van de deurwaarder.

Inzet buitenlandse opsporingsambtenaren
Ten aanzien van de inzet van buitenlandse opsporingsambtenaren geeft U aan in een algemene wettelijke regeling te willen voorzien die een grondslag biedt de uitoefening van

opsporingsbevoegdheden door buitenlandse opsporingsambtenaren bij algemene maatregel van bestuur te verbreden.

De politie staat positief tegenover dit voorstel omdat dit samenwerking tussen landen in de bestrijding van internationale en georganiseerde criminaliteit zal versterken. Randvoorwaardelijk is daarbij uiteraard dat deze opsporingsactiviteiten vooraf zijn afgestemd / goedgekeurd en uitgevoerd worden onder het gezag van het Nederlandse Openbare Ministerie. Daarbij valt bijvoorbeeld te denken aan de inzet van buitenlandse opsporingsambtenaren binnen een Joint Investigation Team. Het biedt grote voordelen indien in een dergelijk verband buitenlandse opsporingsambtenaren ingezet kunnen worden voor het verwerken van tapgesprekken en het doen van een onderzoek op besloten plaatsen. Een andere situatie waarin een dergelijke uitbreiding gewenst kan zijn betreft de situatie waarin een buitenlandse opsporingsambtenaar in het kader van infiltratie (ex art. 126h WvSv, inzet buitenlandse opsporingsambtenaar reeds mogelijk) anders dan om redenen van veiligheid wil overgaan tot het opnemen van vertrouwelijke communicatie (ex art. 126l WvSv, inzet thans niet toegestaan).

<u>Aangifte en klacht</u>

In de Contourennota wordt aangegeven dat als uitgangspunt wordt gehanteerd dat de aangifte en klacht bij een opsporingsambtenaar kunnen worden gedaan en de schriftelijke aangifte en klacht ook elektronisch kunnen plaatsvinden. Voor zover gehandhaafd, worden strafvorderlijke bepalingen over de klacht overgeheveld van het Wetboek van Strafrecht naar het Wetboek van Strafvordering. Ik merk daarbij op dat de aangifte de start kan zijn van het opsporingsonderzoek, maar dat een aangifte niet noodzakelijk is om opsporingshandelingen te initiëren. Een loskoppeling van de wettelijke taken die betrekking hebben op slachtofferzorg en het aangifteproces wordt dan ook gemist. Ook slachtoffers die geen aangifte doen, maar die zich bij de politie melden of in beeld komen, moeten immers geregistreerd worden door de politie. Zij hebben ook recht op algemene informatie en zaaksinformatie en doorverwijzing naar Slachtofferhulp Nederland.

<u>Bevoegdheden betreffende vrijheidsbeneming en vrijheidsbeperking</u>

De Contourennota kondigt aan dat de alternatieven voor de toepassing van voorlopige hechtenis een betere wettelijke inbedding zullen krijgen, en dat mogelijk nieuwe vrijheidsbeperkende en gedragsbeïnvloedende maatregelen buiten de gevallen van voorlopige hechtenis zullen worden opgenomen in het Wetboek.

Vanuit het oogpunt van bescherming van het slachtoffer en het anderszins beperken van het risico van recidive, steunt de politie in principe het voornemen om de genoemde voorwaarden beter in te bedden in de wet. Het breder toepassen van dergelijke voorwaarden is een andere zaak. Hierbij zijn drie aspecten van belang.

Ten eerste vraag ik aandacht voor de positie van slachtoffers. De mogelijkheid dat verdachten onder beperkingen, maar in vrijheid het vervolg van de strafrechtelijke procedure afwachten, kan gevoelens van onrechtvaardigheid en onveiligheid teweegbrengen bij slachtoffers. Bij een betere wettelijke inbedding van de alternatieven voor de toepassing van voorlopige hechtenis dient daarom mijns inziens ook aandacht te worden besteed aan de rechten van slachtoffers op inbreng, informatie en mogelijk ook rechtsmiddelen.

Ten tweede het capaciteitseffect dat het toezicht op dergelijke maatregelen met zich meebrengt. De reclasseringsorganisatie dient toe te zien op de uitvoering van het toezicht. De politie heeft hierbij een taak indien een verdachte zich onttrekt aan het toezicht. In dat geval wordt de politie ingeschakeld om de onttrekker op te sporen en aan te houden (vaak in het buitenland). Een bredere toepassing van de schorsing van de voorlopige hechtenis, en de invoering van een nieuwe categorie aan beperkende voorwaarden onderhevige verdachten, zal naar verwachting leiden tot

POLITIE

meer onttrekkingen en daarmee capacitaire gevolgen met zich meebrengen voor de politie. Ik zal de concrete wetsvoorstellen op dit punt dan ook vanuit dit perspectief bezien.

Ten derde zijn in de afgelopen tien jaar meerdere regeling ontstaan op basis waarvan voorwaarden kunnen worden opgelegd. Te noemen zijn:
1. de Wet justitiële voorwaarden in het kader van schorsing voorlopige hechtenis, voorwaardelijke veroordeling of voorwaardelijke invrijheidstelling;
2. de Wet bestrijding voetbalvandalisme en ernstige overlast;
3. de Wet rechterlijke vrijheidsbenemende maatregel;
4. de Wet wederzijdse erkenning toezichtsmaatregelen door EU-lidstaten;
5. de Wet langdurig toezicht op gewelds- en zedendelinquenten (in behandeling).

De taken en bevoegdheden van de politie bij uitvoering van deze wetten verschilt. Bij de Wet rechterlijke vrijheidsbenemende maatregel is de politie belast met het daadwerkelijke toezicht, terwijl de politie bij de andere wetten alleen de onttrekkers opspoort. Bij de genoemde wetten verschillen daarnaast de bevoegdheden als iemand zich onttrekt: soms kan de politie onmiddellijk overgaan tot aanhouding, soms is hiervoor eerst een nieuw bevel van de officier van justitie nodig. Dit leidt tot onduidelijkheid in de praktijk en het is om die reden gewenst dat eenduidigheid wordt aangebracht in de taak en de bevoegdheden van de politie bij in het kader van bijzondere voorwaarden en wordt beperkt tot opsporing bij onttrekking aan het toezicht (door de reclassering).

<u>Bevoegdheden betreffende het lichaam en lichaamsmateriaal</u>
Ten aanzien van het onderzoek aan de kleding merk ik op dat de huidige regeling, zoals nader ingevuld in jurisprudentie, voor de politie voldoende duidelijk en werkbaar is. Het lijkt niet raadzaam om te gedetailleerd in de wet vast te leggen wat de reikwijdte van de verschillende bevoegdheden onderzoek aan de kleding, aan het lichaam en in het lichaam is, omdat dit de rechtsontwikkeling in de weg kan staan. De Contourennota kondigt tevens een normering aan van het kledingonderzoek. Ook op dit punt zal ik de concrete voorstellen bezien op effecten voor de opsporing en de uitvoeringsconsequenties.

Uw nota bevat het voornemen om naar analogie van artikel 21van de Wet op de lijkbezorging in het Wetboek te verankeren dat onderzoek aan, in en met het lichaam ook toelaatbaar is als de verdachte of het slachtoffer van een misdrijf overleden is. Ik verzoek U bij de uitwerking van deze bepalingen – uiteraard met inachtneming van de waarborgen rond de onaantastbaarheid van het lichaam - een wettelijke regeling op te stellen die passend is bij de praktijksituaties waarmee de politie geconfronteerd wordt als het gaat om (m.n.) forensisch-technisch onderzoek aan overledenen.

Het huidige artikel 61a WvSv kent een enuntiatieve opsomming van maatregelen in het belang van het onderzoek. Nog relatief recent (2001) heeft de wetgever gesteld: "Een dergelijke (limitatieve) opsomming zou (...) te beperkend werken voor de ontwikkeling van onderzoeksmethoden."[2] De Contourennota bevat nu het voornemen om over te gaan tot een wettelijke regeling met daarin een limitatieve beschrijving van alle onderzoeksmaatregelen die een beperking van grondrechten opleveren, zonder dat wordt onderbouwd welke omstandigheden sinds 2001 gewijzigd zijn die dit nu noodzakelijk maken. Niet valt in te zien waarom de ontwikkeling van onderzoeksmethoden door een limitatieve opsomming nu niet meer beperkt zou worden. Integendeel: de technische mogelijkheden ontwikkelen zich thans sneller dan ooit. Een gesloten wettelijk stelsel zal noodzaken tot veelvuldig aanpassen van de Wet. Gedurende dat aanpassingsproces zal de politie genoodzaakt zijn om met verouderde onderzoeksmethoden te werken, terwijl bijvoorbeeld zeer wel

[2] TK 26 983, nr. 3

POLITIE

denkbaar is dat inmiddels nieuwe methoden beschikbaar zijn die een lichtere inbreuk maken op de lichamelijke integriteit.
Ik pleit daarom voor het in de wet enkel benoemen van hoofdcategorieën van onderzoeksmaatregelen, gekoppeld aan een indeling die samenhangt met de zwaarte van de inbreuk op de grondrechten. Zonder uitputtend te willen zijn, kan daarbij gedacht kan worden aan categorieën als:

- afnemen biometrische kenmerken;
- afnemen lichaamsmateriaal;
- bemonsteren van sporen op het lichaam (denk aan nagelvuil, schotresten op schiethand, schietwang, van slachtoffer afkomstige vezels, micro-organismen, lichaamsstoffen);
- herkenningsproeven voor getuigen;
- reconstructie;
- vaststellen kwetsbaarheid;
- aanpassing uiterlijk.

Niet in de Wet, maar in een Algemene Maatregel van Bestuur, ministeriele regeling of een Aanwijzing van het College van Procureurs-generaal zou een nadere uitwerking kunnen plaatsvinden van deze categorieën. Ik zie het voor mij dat daarin op basis van de zwaarte en ingrijpendheid van de betreffende categorie onderzoeksmaatregelen een differentiatie wordt aangebracht in de bevoegde functionaris.
Ik onderschrijf tot slot Uw gedachte om te bezien of de fase waarin de desbetreffende onderzoeksmaatregelen kunnen worden genomen, altijd de juiste is. Voor meerdere maatregelen, zeker de lichtere categorieën, ligt toepassing buiten de fase van vrijheidsbeneming daarbij naar mijn mening voor de hand.

Alhoewel de wetgeving op het gebied van DNA de afgelopen jaren reeds volop in beweging is geweest, vraag ik in deze moderniseringsoperatie op dit punt Uw aandacht voor het volgende.
Het komt met enige regelmaat voor dat de politie een of enkele verdachten in beeld heeft, tegen wie weliswaar een redelijk vermoeden van schuld bestaat, maar bij wie nog geen ernstige bezwaren aanwezig zijn. Om ter waarheidsvinding de verdenking verder te onderbouwen, of juist een verdachte uit te kunnen sluiten, zou in dergelijke gevallen heimelijke afname van DNA uitsluitsel kunnen bieden. Omdat op dat moment nog geen ernstige bezwaren bestaan, is dat naar het huidige door het Openbaar Ministerie gehanteerde criterium nagenoeg onmogelijk. Politie en Openbaar Ministerie zijn dan genoodzaakt om andere onderzoeksmethoden in te zetten. Dit heeft tot gevolg dat ter waarheidsvinding bevoegdheden die dieper ingrijpen op de persoonlijke levenssfeer ingezet moeten worden (zoals het opnemen van telecommunicatie). Daarvoor geldt namelijk niet het zware criterium dat er ernstige bezwaren dienen te zijn. Dit lijkt niet verenigbaar met het subsidiariteitsbeginsel en kan met zich meebrengen dat ingrijpende opsporingsbevoegdheden en dwangmiddelen onnodig lang worden ingezet tegen personen die onschuldig blijken te zijn. Bovendien trekt dit een zware wissel op de toch al schaarse opsporingscapaciteit.
Juist vanuit het oogpunt van de beperking van inbreuk op de privacy zou een heimelijk DNA-onderzoek en tijdelijk gebruik van DNA (namelijk alleen voor vergelijking met een daderspoor in die ene zaak) mogelijk gemaakt moeten worden. Dat moet niet verward worden met opname in een DNA databank. Dat is alleen aan de orde als dat op de gebruikelijke wijze plaats vindt conform de huidige regelgeving.
Ik adviseer dan ook te overwegen om, in situaties waarin het subsidiariteitsbeginsel hiertoe aanleiding geeft, af te zien van wettelijke opname van het vereiste van "ernstige bezwaren" voor heimelijke afname van DNA.

Bij de toepassing van bevoegdheden hanteert U in beginsel het principe dat naarmate een toe te passen bevoegdheid een zwaardere inbreuk op één of meer grondrechten oplevert, zwaardere voorwaarden aan de toepassing daarvan dienen te worden verbonden. Zoals ik U eerder aangaf, is

dit een algemeen erkend beginsel. De vraag is echter of dit beginsel ook dient te worden toegepast voor wat betreft het afnemen van bloed met het oog op het vaststellen van een ernstige besmettelijke ziekte (huidige art. 151e WvSv). Deze bevoegdheid heeft primair tot doel om slachtoffers of hulpverleners te beschermen en dient daarmee geen strafvorderlijk doel. Het ligt daarom niet voor de hand om bij deze bevoegdheid een koppeling te maken met de zwaarte van het delict waarnaar onderzoek gedaan wordt.

<u>Bevoegdheden betreffende voorwerpen en gegevens</u>

Rol rechter-commissaris bij doorzoekingen
Ik steun het voornemen om de rechter-commissaris meer ruimte te geven om zelf te bepalen of hij zijn aanwezigheid bij een doorzoeking van een woning noodzakelijk acht (tenzij het om een zoeking bij een verschoningsgerechtigde gaat). Dit biedt mogelijkheden tot versnelling van het opsporingsonderzoek, waarbij door de betrokkenheid van de rechter-commissaris bij de beslissing tot doorzoeking de juiste rechtswaarborgen gehandhaafd blijven. De aanwezigheid van een officier van justitie ter plaatse wordt in een dergelijke situatie wenselijk geacht.
Nadere uitwerking is gewenst ten aanzien van de vraag of, een dergelijke wettelijke constructie ook zou kunnen opgaan voor zoekingen waarin thans de aanwezigheid van een officier van justitie noodzakelijk wordt geacht (bijvoorbeeld zoekingen in een loods of bedrijfspand ex art. 96c WvSv).

Beslag
In de Contourennota merkt U op dat de omvang van de stroom in beslag genomen voorwerpen en de daarmee gepaard gaande kosten voor opslag een punt van aandacht blijven. De politie heeft de afgelopen jaren in samenwerking met de ketenpartners veel geïnvesteerd in het versterken en versnellen van het beslagproces. In de huidige situatie levert de omvang en opslag van de hoeveelheid in beslag genomen voorwerpen, het tijdsverloop voordat hierop door het Openbaar Ministerie een beslissing wordt genomen en de daarmee gepaard gaande administratieve lasten voor de politie over het algemeen geen probleem op. Met uitzondering van hetgeen ik hieronder opmerk, zie ik dan ook geen aanleiding om de regelgeving ten aanzien van beslag te wijzigen.

Uw voornemen om ten aanzien van bepaalde categorieën van in beslag genomen voorwerpen de wettelijke regeling nader aan te scherpen teneinde deze voorwerpen voortijdig te kunnen vervreemden of vernietigen ondersteun ik. Ik wil U vragen bij de nadere uitwerking daarvan in ieder geval aandacht te besteden aan een specifieke categorie beslag, omdat vanuit mijn perspectief op dit punt wetgeving behulpzaam kan zijn in het reduceren van de kosten, doorlooptijden en administratieve lasten.

Ik constateer dat ten aanzien van zogenaamde bagatelvoorwerpen dat de huidige wettelijke regeling (art. 116 en 117 WvSv) een hiaat bevat met betrekking tot de afhandeling van in beslag genomen bagatelvoorwerpen[3]. Om deze voorwerpen te kunnen onttrekken aan het verkeer moeten in relatie tot hun geringe economische waarde onevenredig veel administratieve handelingen worden verricht. Voor dit soort voorwerpen, waarvan vaststaat dat zij hoe dan ook vernietigd moeten worden, zou bijvoorbeeld door toekenning van bevoegdheden daarin aan de hulpofficier van justitie een apart wettelijk regime kunnen worden geschapen dat dit mogelijk maakt waardoor de huidige administratieve lasten drastisch worden gereduceerd.

---

[3] Denk hierbij bijvoorbeeld aan zaken die van zodanige aard zijn dat het ongecontroleerde bezit daarvan in strijd is met de wet (gebruikershoeveelheden verdovende middelen, vuurwerk, etc.) of die niet geschikt zijn voor opslag (levensmiddelen, chemische stoffen) etc.

POLITIE

Veiligstellen van sporen en nemen van monsters
De Contourennota geeft aan dat in het nieuwe Wetboek een grondslag zal worden opgenomen voor het stellen van nadere regels met betrekking tot het veiligstellen van sporen en het nemen van monsters ter bevordering van de betrouwbaarheid van het eventueel daaraan te ontlenen bewijs in een strafzaak.
Het terrein van forensische opsporing is de laatste decennia ingrijpend gewijzigd en nog steeds volop in ontwikkeling. Onderkend wordt dat de systematiek van het huidige Wetboek niet altijd voldoet of consistent is. Alhoewel niet de indruk bestaat dat momenteel veel juridische knelpunten bestaan, is op zichzelf enige regeling van dit domein voorstelbaar. Voorkomen moet echter worden dat complexe wetgeving met nieuwe afbreukrisico's ontstaat, of dat onvoldoende rekening wordt gehouden met lopende (internationale) ontwikkelingen. Gedetailleerde wetgeving ligt niet voor de hand vanwege de snelle ontwikkelingen. Nader onderzoek is nodig alvorens tot een oordeel over de wenselijkheid en inhoud van wetgeving op dit punt te kunnen komen.

Boek 3: Buitengerechtelijke afdoeningsvormen en vervolging

Opportuniteitsbeginsel
Ik deel Uw opvatting dat er geen aanleiding bestaat het vervolgingsmonopolie van het Openbaar Ministerie en het daarmee samenhangende opportuniteitsbeginsel te wijzigen.

Kennisgeving niet (verdere) vervolging
De voorgestelde verbreding van de toepassing van de "kennisgeving niet (verdere) vervolging" roept vragen op over de exacte afbakening met het onvoorwaardelijk sepot. Sinds 2013 geldt op het punt van het sepot de Aanwijzing voor de opsporing, waarin is vastgelegd dat vanaf het moment dat een verdachte is geïdentificeerd, een besluit om een zaak te beëindigen wordt aangemerkt als sepot. Dit kan dus nog vóór het in de Contourennota genoemde moment van verhoor zijn. Wellicht verdient overweging om in het nieuwe Wetboek de kennisgeving niet-verdere vervolging en (informeel) sepot samen te voegen tot één afdoeningsvorm. Bij deze overweging kan ook procedure rondom "de verklaring dat de zaak is geëindigd" worden betrokken.

Beklag art. 12 WvSv
Ik steun het invoeren van een fatale termijn voor het indienen van een beklag wegens het niet vervolgen van een strafbaar feit (huidige art. 12 WvSv). Dit kan voorkomen dat er zo veel tijd tussen een strafbaar feit en de beslissing op een ingediend beklag verstrijkt dat – indien het Gerechtshof van oordeel is dat vervolging dient te worden ingesteld - geen zinvol en efficiënt opsporingsonderzoek meer mogelijk is. Ook voor de gewezen verdachte is het goed om binnen een duidelijke en vaste termijn te weten dat geen beklag meer mogelijk is tegen een beslissing van het Openbaar Ministerie om niet (verder) te vervolgen.

Boek 4: Berechting

Audiovisuele reconstructies
Een zekere wettelijke regeling ten aanzien van audiovisuele reconstructies is raadzaam, maar zal tegelijkertijd niet beperkend moeten zijn op deze vorm van presenteren van scenario's. In dit verband wil ik U er tevens op wijzen dat het maken van een reconstructie is een zeer complex en arbeidsintensief proces is. Het vervaardigen van één audiovisuele reconstructie kan maanden in beslag nemen. Indien besloten wordt de andere procespartij de mogelijkheid te bieden een verzoek in te dienen ter aanvulling van de reconstructie (bijvoorbeeld een alternatief scenario), dan lijkt een weging van nut en noodzaak mij daarbij gepast. Dit zou aan de beslissingsbevoegdheid van de rechter overgelaten kunnen worden.

POLITIE

Voeging ad informandum
De beoogde wettelijke verankering van de voeging ad informandum verdient zeker aanbeveling. Het daarbij mogelijk maken van onttrekking aan het verkeer van bij gevoegde zaken zal mogelijk separate procedures kunnen voorkomen, waardoor het beslag sneller afgehandeld kan worden. Dit draagt, zij het in beperkte mate vanwege het geringe aantal zaken, bij aan een efficiënt beslagproces.

Herstel fouten in vonnissen
Uw voorstellen rondom het verruimen en wettelijk regelen van de mogelijkheid om evidente fouten in vonnissen (zoals ontoelaatbare sanctiecombinaties) te herstellen zullen een positief effect hebben op de uitvoering van executietaken door de politie.

Boek 6: Bijzondere procedures

Jeugdigen

Betere aansluiting adolescentenstrafrecht
Het toekennen van bijzondere procedurele rechten aan kwetsbare adolescente verdachten wordt gezien als een te steunen uitgangspunt. Ik acht het van belang dat in de wettelijke regeling duidelijk wordt vastgelegd op welk moment en door wie het besluit wordt genomen de verdachte conform het jeugdstrafrecht te vervolgen, zodat daarmee kenbaar is vanaf welk moment de procedurele rechten toegekend worden aan de betreffende adolescente verdachte. Ik ga er daarbij van uit dat dit, conform de huidige praktijk, zal plaatsvinden door het Openbaar Ministerie op basis van een advies van de Reclassering. Het is dan ook mijn verwachting dat de bijzondere procedurele rechten nog niet van kracht zullen zijn in de fase van het politieonderzoek.
Het is daarnaast van belang ook wettelijk te verankeren dat een besluit een jongvolwassene volgens het jeugdstrafrecht te vervolgen en hem daartoe ook bepaalde procedurele rechten toe te kennen uitsluitend gevolgen heeft in het vervolg van die specifieke strafzaak en (aldus) niet noodzakelijkerwijs deze rechten ook gelden voor nieuwe opsporingsonderzoeken die mogelijkerwijs kort nadien tegen dezelfde verdachte geïnitieerd worden.

Rol van de ouders
Uw voornemen tot wijziging van de wettelijke verplichting tot aanwezigheid van beide ouders bij het onderzoek ter terechtzitting steun ik. Bij de uitwerking hiervan, waardoor enkel sprake zal zijn van de verplichte aanwezigheid ter zitting van één in plaats van twee ouders, verzoek ik U in de wettelijke regeling op te nemen welke van de twee ouders aanwezig dient te zijn. Indien beide ouders niet ter terechtzitting verschijnen is het daarmee voor de politie duidelijk is welke ouder opgehaald moet worden.

In de Contourennota wordt tevens het voorstel gedaan om een regeling op te nemen waarin de opsporingsambtenaar, bijvoorbeeld aan de ouders, bijzondere toegang tot een verhoor kan verlenen. Opsporingsambtenaren hebben echter ook nu altijd de mogelijkheid om ouders toe te laten tot het verhoor van hun minderjarige kind. In de praktijk gebeurt dit ook regelmatig, soms op verzoek van een ouder, soms op initiatief van de opsporingsambtenaar. Ik zie dan ook geen directe noodzaak om hierover een bepaling in het Wetboek op te nemen en voorzie eerder dat een dergelijke bepaling aanleiding kan geven tot onnodige discussies tussen opsporingsambtenaren en ouders.

POLITIE

Ontneming van wederrechtelijk verkregen voordeel
De politie staat positief tegenover het voorstel tot verruiming van schikkingsmogelijkheden, omdat hiermee de politiecapaciteit die wordt aangewend voor de opsporing van vermogensbestanddelen in de fase van de tenuitvoerlegging wordt verkleind. Daarbij moet echter worden opgemerkt dat de politie relatief weinig strafrechtelijke executieonderzoeken uitvoert. Ik verwacht dan ook niet dat deze verruiming veel effect zal hebben op de opsporingscapaciteit.

Vergoeding van kosten en schade in verband met strafvorderlijk overheidsoptreden
U bent voornemens een eenvormige algemene regeling voor schadevergoeding in het wetboek op te nemen. Hiertoe wordt onderzocht of het wenselijk is te komen tot één centraal schadevergoedingsloket voor de afhandeling van schadeclaims of dat het de voorkeur verdient uit te gaan naar decentrale afhandeling. Voor de politie lijkt de inrichting van een centraal schadeloket geen voordeel te vormen, noch wanneer dit loket alleen de intake doet, noch wanneer het ook de claimbehandeling verricht.
De politie kan ook wegens optreden *buiten* de strafvorderlijke keten aansprakelijk gesteld worden. Derhalve kunnen niet alle aansprakelijkstellingen vallen onder de taak van het centrale loket. Behandeling van de claims die tegen de politie gericht zijn in de strafvorderlijke keten, kunnen alleen deugdelijk beoordeeld worden indien de feitelijke (politie)gegevens daarbij worden betrokken. Uitwisseling van politiegegevens met een centraal loket wordt echter ontraden. Tenslotte kan de politie op grond van haar rechtspersoonlijkheid zelfstandig besluiten of zij zich tegen (dergelijke) schades verzekert. Thans is dat het geval. Dit is voor alle andere organisaties in de strafvorderlijke keten niet het geval; zij maken onderdeel uit van de Staat en zijn – derhalve - ter zake onverzekerd. Om die reden zou ik willen vasthouden aan de decentrale afhandeling van schadevergoeding.

Boek 7: Internationale samenwerking in strafzaken

Ik onderschrijf de behoefte aan een eenvoudiger regeling van de internationale samenwerking in strafzaken. Het huidige Wetboek is op dit punt onnodig complex. Ik heb met instemming kennisgenomen van Uw voornemen om de procedure voor overdracht van resultaten van rechtshulpverzoeken te vereenvoudigen, omdat daarmee de doorlooptijden van rechtshulpverzoeken kunnen worden verkort.

Bij de concretisering van de beoogde regeling is het van belang de huidige, goed functionerende praktijk van politiële rechtshulp van een duidelijk kader te voorzien. Geconstateerd kan worden dat de laatste jaren in toenemende mate in tal van verdragen en Europese regelgeving een belangrijker rol is toebedeeld aan de mogelijkheid voor de politie om internationaal samen te werken en daarbij ook met name zelfstandig gegevens uit te wisselen. Het gaat daarbij niet alleen om strafzaken, maar ook om de voorkoming van strafbare feiten, de handhaving van de openbare orde en soms ook in het kader van de hulpverlening. In dergelijke gevallen zijn Wet en Besluit politiegegevens van toepassing. Een heldere afbakening tussen de reikwijdte van het Wetboek enerzijds en de Wet en het Besluit politiegegevens anderzijds is van belang om onduidelijkheid te voorkomen.